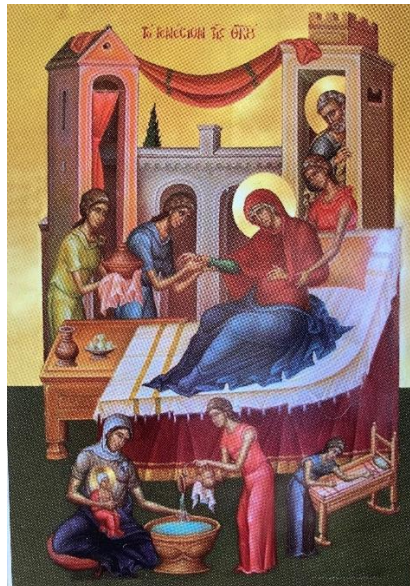

Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ Κύριος (Ψαλμ. 117, 14)

Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. (Ψαλμ. 145, 2)

Δρος Χαραλάμπους Μ. Μπούσια
Μεγάλου Ὑμνογράφου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ
ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΗΝ
ΓΙΑΤΡΙΣΣΑΝ
ΤΗΝ ΕΦΟΡΟΝ ΤΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ
ΚΑΙ ΦΥΛΑΚΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ
ΤΗΣ ΗΡΩΟΤΟΚΟΥ ΜΑΝΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ 2014

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ
ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΗΝ
ΓΙΑΤΡΙΣΣΑΝ
ΤΗΝ ΕΦΟΡΟΝ ΤΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ
ΚΑΙ ΦΥΛΑΚΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ
ΤΗΣ ΗΡΩΤΟΚΟΥ ΜΑΝΗΣ

Ποίημα Δρος Χαραλάμπους Μ. Μπούσια

Εὐλογήσαντος τοῦ Ἱερέως τὸ Κύριε εἰσάκουσον, μεθ' ὃ τὸ Θεὸς Κύριος, ὡς συνήθως, καὶ τὸ ἐξῆς·

Ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τοῦ Ταῦγέτου πολυτίμητον ὄλβον
καὶ ιερώτατον διάκοσμον Μάνης,
ἀνύστακτον ἰάτειραν νοσοῦντων δεινῶς
μέλψωμεν, Γιάτρισσαν, Παναγίαν Παρθένον,
καὶ αὐτῆς προσπέσωμεν τῇ ἀγία εἰκόνι,
ὥσπερ κρουνὸν πολὺρρόυτον πιστοῖς
τῆς ὑγιείας ἐκβλύζουσαννάματα.

Δόξα. Καὶ νῦν.

Οὐ σιωπήσομεν ποτέ, Θεοτόκε,
τὰς δυναστείας σου λαλεῖν οἱ ἀνάξιοι.
Εἰ μὴ γὰρ σὺ προΐστασο πρεσβεύουσα,
τίς ἡμᾶς ἐρῶύσατο ἐκ τοσοῦτων κινδύνων;
Τίς δὲ διεφύλαξεν ἕως νῦν ἐλευθέρους;
Οὐκ ἀποστῶμεν, Δέσποινα, ἐκ σοῦ·
σοὺς γὰρ δούλους σῶζεις ἀεὶ ἐκ παντοίων δεινῶν.

Εἶτα ὁ Ν΄ Ψαλμὸς καὶ ὁ Κανὼν, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς·

" Γιάτρισσα Μῆτερ, δεῖξόν μοι σὴν χάριν. Χ. "

Ῥοδὴ α΄. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Γιάτρισσα, Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ,
πιστῶν προστασία
καὶ ἐτοίμη καταφυγή
πιστῶν ἀσθενούντων, τὴν σὴν χάριν
δείξον ἡμῖν τοῖς πιστῶς ἀνυμνοῦσί σε.

Ἰάτρευσον πάθη τὰ ζοφερὰ
τῶν σοὶ προσιόντων
καὶ εἰκόνα σου τὴν σεπτὴν
πιστῶς προσκυνούντων, Θεοτόκε,
τοῦ Ταυῆτου ἀκέστορ, Γιάτρισσα.

Ἀπέλασον πάθη τὰ χαλεπὰ
καὶ δίωξον νόσους
δυσιάτους ἐκ τῶν πιστῶν
προσφύγων τῆς χάριτός σου, Μήτηρ,
θαυματουργὲ Θεοτόκε, Γιάτρισσα.

Ταυῆτος χαίρει σὴ ἀρωγῇ,
ἢ Μάνη σὴ σκέπη
καὶ Λακώνων ἢ γῆ φρουρᾶ
τῆ σὴ οὐρανία, Θεοτόκε,
κρουνὲ πιστῶν ὑγείας, Γιάτρισσα.

Ῥδὴ γ΄. Οὐρανίας ἀψίδος.

Ῥαντισμῶ πρὸς Υἱόν σου
θερμῶν λιτῶν, Δέσποινα,
Μήτηρ τοῦ Θεοῦ γλυκυτάτη,
πάντας ἀγίαζε
προσκυνητὰς σῆς Μονῆς,
ἐν ὑψηλῷ Ταυῆτου
τόπῳ θρόνον κτίσασα
θεῖον, Γιάτρισσα.

Ἰλαστήριον κόσμου,
Μήτηρ Θεοῦ ἄχραντε,
φύλαξ ἱερὰ καὶ προστάτις
Μάνης, Γιάτρισσα,
οὔσα μὴ παύση θερμῶς
ἐκδυσωποῦσα σὸν Τόκον
δοῦναι τὴν ὑγίειαν
πᾶσιν ὑμνοῦσί σε.

Σεμνολόγημα θεῖον
 τῶν κορυφῶν, ἄχραντε,
 Ταῦγέτου, σκέπε σοὺς δούλους
 τοὺς ἀναβαίνοντας
 πρὸς τὴν σεπτὴν σου Μονὴν
 πανευλαβῶς προσκυνῆσαι
 τὴν σεπτὴν εἰκόνα σου,
 Μῆτερ Γιάτρισσα.

Σοί, Γιάτρισσα Μῆτερ,
 ὡς εἰς πηγὴν χάριτος
 καὶ κρουνὸν ἀστείρευτον σθένους
 πάντες προστρέχοντες
 τῶν χριστωνύμων χοροί,
 Θεογεννῆτορ Παρθένε,
 ὑγιείαςνάματα
 ἀπαρνούμεθα.

Ἰάτρευσον
 ἡμῶν τὰς νόσους, Παρθένε, τὰς δυσιάτους
 Ταῦγέτου εἰς κορυφὰς σπευδόντων ἀσπάσασθαι
 μορφὴν σου, Γιάτρισσα, τὴν ἀγίαν.

Ἐπίβλεψον
 ἐν εὐμενείᾳ, πανύμνητε Θεοτόκε,
 ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν
 καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Αἴτησις καὶ τὸ Κάθισμα.
Ἦχος β΄. Πρεσβεία θερμῆ.

Εικόνα τὴν σὴν θαυματουργὸν καὶ πάνσεπτον,
 κοσμοῦσαν Μονὴν φερώνυμόν σου, ἄχραντε,
 Λακῶνων προσφύγιον,
 εὐλαβῶς οἱ πιστοὶ ἀσπαζόμενοι
 εἰρήνης θείας, Μῆτερ, καὶ χαρᾶς
 ἀφθόνως πληρούμεθα, Γιάτρισσα.

Ἦδὴ δ΄. Εἰσακήκοα, Κύριε.

Αἴγλης θείας, Γιάτρισσα,
 ἢ ἐπαπολαύουσα σὺν τῷ Τόκῳ σου

ἐν λαμπροῖς τοῦ πόλου δώμασι,
 λῦσον τῶν παθῶν ἡμῶν τὴν ζόφωσιν.

Μετανοίας ὑπόδειξον
 ἀτραπούς, Γιάτρισσα παντευλόγητε,
 τοῖς προστρέχουσι σὴ χάριτι,
 εὐσεβῶν πρὸς θέωσιν ἰθύντειρα.

Ἡ ἐτοίμη ἀντίληψις
 καὶ ἐναργεστάτη πιστῶν βοήθεια,
 δεῖξον χάριν σου τοῖς σπεύδουσι
 προσκυνῆσαι, Μῆτερ, σὸν γενέσιον.

Τῶν πιστῶν καταφύγιον
 καὶ τῶν θλιβομένων δεινῶς, Γιάτρισσα,
 παραμύθιον, ἀπέλασον
 ἐξ ἡμῶν σκοτόμαιναν τῶν θλίψεων.

Ῥδὴ ε΄. Φώτισον ἡμᾶς.

Ἐμπλησον ἡμᾶς
 ὑγιείας καὶ δυνάμεως,
 προσκυνοῦντας σὴν εἰκόνα εὐλαβῶς
 Ταῦγέτου ἐν τοῖς ἄλσεσι, Γιάτρισσα.

Ῥῦσαι συμφορῶν
 καὶ κινδύνων τοὺς οἰκέτας σου,
 ἢ ὡς ὄρνις ὄρεινόμος εἰς δρυμοὺς
 Ταῦγέτου ἐνοικήσασα, Γιάτρισσα.

Δεῦτε οἱ χοροὶ
 Χριστωνύμων ἀσπασώμεθα
 Γιατρίσσης τὴν εἰκόνα τὴν σεπτὴν,
 δωρουμένην εὐσεβέσι τὰ ἱάματα.

Ἐχει ἡ Μονὴ
 ἢ φερώνυμος σου φύλακα
 καὶ προστάτιν ἐν δεινοῖς καὶ πειρασμοῖς
 ταχινήν, Θεογεννήτρια Γιάτρισσα.

Ῥδὴ στ΄. Τὴν δέησιν.

Γάσεων ἀναβλύξεις νάματα
 ἔξ εἰκόνοσ σου, Γιάτρισσα Μῆτερ,
 τῆσ σεβασμίας καὶ θαυματοβρύτου,
 κατακοσμούσης Μονὴν σου φερώνυμον
 ἐν Ταῦγέτου κορυφαῖσ
 δυσπροσίτοις, πανύμνητε Δέσποινα.

Ξενίας με σοῦ Υἱοῦ ἀξίωσον
 ἐν σκηνώμασι παμφώτοις τοῦ πόλου,
 τὸν μεγαλύνοντα σοῦ θαυμασίων
 τὸ μέγα πλῆθος, Παρθένε Γιάτρισσα,
 ἐν φιλοξένω σου Μονῇ
 ὑψηλοῖς ἐν τῆσ Μάνησ ἐπάλξεσιν.

Ομήγουρισ πᾶσα ἡ Χριστώνυμοσ
 μακαρίζει σε, Γιάτρισσα Μῆτερ,
 καὶ ἔξαιρέτωσ Λακώνων οἱ δῆμοι
 καὶ Μεσσηνίων χοροί, καταφεύγοντεσ
 ἐν ἀσθενείαισ χαλεπαῖσ
 τῆ ἐτοίμη, σεμνή, ἀντιλήψει σου.

Νικήτορασ κατ' ἐχθρῶν ἀνάδειξον
 ὄρατῶν καὶ ἀοράτων σοῦσ δούλουσ,
 ὑμνολογοῦντασ τὴν σὴν παρῶρησίαν
 πρὸσ τὸν Υἱὸν σου καὶ Πλάστην καὶ Κύριον
 τὴν μητρικὴν, πανευκλεῆσ
 Θεοτόκε, Κυρία Γιάτρισσα.

Γάτρευσον
 ἡμῶν τὰσ νόσουσ, Παρθένε, τὰσ δυσιάτουσ
 Ταῦγέτου εἰσ κορυφὰσ σπευδόντων ἀσπάσασθαι
 μορφὴν σου, Γιάτρισσα, τὴν ἀγίαν.

Ἀχραντε,
 ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον ἀνερμηνεύτωσ
 ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τεκοῦσα δυσώπησον
 ὡσ ἔχουσα μητρικὴν παρῶρησίαν.

Αἴτησισ καὶ τὸ Κοντάκιον.
Ἦχοσ β΄. Τοῖσ τῶν αἱμάτων σου.

Ἐρωδιὸν συμπαθείασ ὑμνήσωμεν
 πρὸσ ἀλγεινῶσ τρυχομένουσ καὶ πάσχοντασ,

τὸν καλιὰν ἐν τοῖς ἄλσεσι πήξαντα
τοῖς ὑψηλοῖς Ταύγétου, Γιάτρισσαν,
Θεοῦ Μητέρα, πανύμνητον Δέσποιναν.

Προκείμενον

Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός Σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ.

Στίχος. Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ.

Εὐαγγέλιον· Κατὰ Λουκᾶν (Κεφ. α΄ 39 - 49, 56).

Ζήτει τῇ ΙΕ΄ Αὐγούστου.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀναστᾶσα Μαριάμ, ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλη καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με; Ἴδου γάρ, ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου. Καὶ εἶπε Μαριάμ· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρί μου· ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. Ἴδου γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί· ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ Δυνατός, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐμεινε δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

Δόξα.

Ταῖς τῆς Γιατρύσεως
πρεσβείαις, Ἐλεῆμον,
ἐξάλειψον τὰ πλήθη
τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Καὶ νῦν.

Ταῖς τῆς Θεοτόκου
πρεσβείαις, Ἐλεῆμον,
ἐξάλειψον τὰ πλήθη
τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Προσόμιον. Ἦχος πλ. β΄. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Στίχος. Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρισμῶν Σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Θαυμαστὴ Γιάτρισσα,
Μήτηρ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου,
πάντας τοὺς προστρέχοντας
προσκυνῆσαι ἔκτυπον
γενεσίου σου
τοῦ σεπτοῦ, Δέσποινα,
ἀκλινῶς συντήρει
ἐπηρείας τοῦ ἀλάστορος
ἀεὶ ἀπήμονας,
Κεχαριτωμένη πανύμνητε,
καὶ ῥύου περιστάσεων
ζοφερῶν τοὺς σὲ μακαρίζοντας
ὡσπερ Ταῦγέτου
προστάτιν καὶ ἀνύστακτον φρουρὸν
καὶ ὡς ὀλέτειραν θλίψεων
ἐπικαλουμένων σε.

Ὁ Ἱερεὺς· Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν Σου....

Ῥδὴ ζ΄. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Μὴ παρίδης δεήσεις
τῶν πιστῶν σου προσφύγων,
σεμνὴ Γιάτρισσα,
σπευδόντων προσκυνῆσαι
ἐν Μάνη σὴν εἰκόνα
τὴν ἐκβλύζουσιν νάματα
ἀφθόνως πᾶσι χαρᾶς,
δυνάμεως καὶ ῥώμης.

Οὐρανόθεν εὐλόγει
καὶ ἀγίαζε, Μήτηρ,
σεμνὴ Γιάτρισσα,
τοὺς σπεύδοντας εἰκόνα
σὴν θείαν προσκυνῆσαι
ἐν Μονῇ τῇ πανσέπτῳ σου,
στεφούσῃ τὰς κορυφὰς
τοῦ ὄρους Ταῦγέτου.

Ἰαμάτων ταμεῖον
 ἀνεδείχθη Μονή σου
 ἢ πανσεβάσμιος
 ἀσύλητον, Παρθένε,
 τοῖς χαλεπῶς ἀλγοῦσι,
 Θεοτόκε Γιάτρισσα,
 ἧ̃ προσιόντες πιστῶς
 δεχόμεθα σὴν χάριν.

Στηριγμὸς κλονουμένων
 καὶ στερῶν βακτηρία
 καμνόντων, Δέσποινα,
 ὑπάρχεις, Θεοτόκε,
 Γιάτρισσα, τῶν πίστει
 προστρεχόντων σὴ χάριτι
 καὶ αἰτουμένων τὴν σὴν
 θερμὴν ἐπιστασίαν.

ᾠδὴ η΄. Τὸν Βασιλέα.

Ἡ ἀντιλήπτωρ
 τῆς Μάνης, δῖωξον τάχος
 δυσθυμίαν τῶν σοὶ προστρεχόντων
 καὶ ἐπιζητούντων
 τὰς σὰς θερμὰς πρεσβείας.

Νῦν οἱ ἐν σκότει
 παθῶν καθεύδοντες, Μῆτερ,
 χάριτός σου αἰτούμεθα φέγγος
 σωστικόν, Παρθένε,
 Γιάτρισσα Κυρία.

Χαρᾶς καρδίας
 τῶν ἀνυμνούντων σε πλησον
 ὡς ἰάτειραν πάντων νοσοῦντων,
 Κεχαριτωμένη,
 Γιάτρισσα Παρθένε.

Ἀξιώσόν με
 τυχεῖν Υἱοῦ σου ἐλέους
 ἀμετροῦτου, Γιάτρισσα Μῆτερ,
 ἄσμασιν εὐτάκτοις
 τὸν μακαρίζοντά σε.

Ῥδὴ θ´ Κυρίως Θεοτόκον.

Ρανίδας μου δακρῦων
 σμῆξον μανδηλίῳ
 σῆς ἀκλινοῦς συμπαθείας, Γιάτρισσα,
 καὶ προστασίας σου μάκτρῳ, Θεογεννήτρια.

Ιλέωσαι σὸν Τόκον
 τοῖς φωναῖς εὐήχοις
 ὕμνολογοῦσι πληθὺν θαυμασίων σου,
 ἡγιασμένε τῆς Μάνης φρουρέ, Γιάτρισσα.

Ναῶ σου προσιόντες
 τῷ ἐν Ταῦγέτῳ
 μετ' εὐλαβείας πληρούμεθα χάριτος
 ἐκ τῆς σεπτῆς σου εἰκόνας, σεμνὴ Γιάτρισσα.

Χριστοῦ τοῦ ἰωμένου
 πάντων ἀσθενείας
 Μῆτερ ἁγία, Παρθένε Γιάτρισσα,
 πληγὰς ψυχῶν καὶ σωμάτων ἡμῶν ἐπούλωσον.

Ἄξιόν ἐστι **καὶ τὰ παρόντα Μεγαλυνάρια.**

Χαίροις, Ταῦγέτου σεπτὴ φρουρός,
 σκέπη καὶ προστάτις
 καὶ ἐτοίμη καταφυγὴ
 πάντων ἐν ἀνάγκαις,
 Γιάτρισσα, τῆς Μάνης
 ἰάτειρα ταχίστη
 καὶ ἀγαλλίαμα.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν εὐλαβῶς
 τὴν σεπτὴν εἰκόνα
 τῆς Κυρίας τῶν οὐρανῶν,
 Κεχαριτωμένης
 Παρθένου Γιατρίσσης,
 προστάτιδος τῆς Μάνης
 καὶ ἀντιλήπτορος.

Σοῦ ἐπιστασία τῇ ἐναργεῖ
 σπεύδουσιν οἱ δῆμοι
 τῶν Λακόνων, Μῆτερ Θεοῦ,

καὶ τῶν Μεσσηνίων,
Γιάτρισσα Παρθένε,
ἀκέστορ Ταῦγέτου,
σκέπη καὶ σέμνωμα.

Χαίροις, ἡ τὰς νόσους σῶν οἰκετῶν
τάχος ἰωμένη,
τῶν σπευδόντων τῆ σῆ Μονῆ
ἐν τοῦ Ταῦγέτου
τῷ ὄρει προσκυνῆσαι
σὴν ἱερὰν εἰκόνα
πόθῳ, Γιάτρισσα.

Ἔχει ὡς ἀτίμητον θησαυρὸν
σοῦ τοῦ γενεσίου
τὴν εἰκόνα ἡ σῆ Μονή,
Κεχαριτωμένη,
τοῦ Ταῦγέτου φύλαξ
καὶ Μάνης ἀντιλήπτωρ
πάσης, Γιάτρισσα.

Ὡς χαρίτων σκεῦος σὴν ἱερὰν
κέκτηται εἰκόνα
ἡ Μονή σου ἡ εὐκλεής,
ἦνπερ προσκυνοῦντες
πιστῶς σοι ἐκβοῶμεν·
Γιάτρισσα, θεόθεν
πάντας ἀγίαζε.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἱ στρατιαί,
Πρόδρομε Κυρίου,
Ἀποστόλων ἡ δωδεκάς,
οἱ Ἅγιοι πάντες,
μετὰ τῆς Θεοτόκου
ποιήσατε πρεσβείαν
εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

*Τὸ Τρισάγιον καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον.
Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.*

Ταῦγέτου προστάτιν, τῆς Μάνης ἔφορον
καὶ εὐσεβῶν ἐν ἀνάγκαις
τὴν ταχινὴν ἄρωγόν

ἐν δεινοῖς καὶ ἀσθενείαις εὐφημήσωμεν
 ὕμνοις Μητέρα τοῦ Θεοῦ,
 πολυχεύμονα πηγὴν,
 Γιάτρισαν, συμπαθείας,
 ὡς δυσσαχθῶν νοσημάτων
 καὶ πειρασμῶν ἀλεξιτήριον.

Ἐκτενῆς καὶ Ἀπόλυσις, μεθ' ἣν ψάλλομεν τὸ ἐξῆς·

Ἦχος β΄. Ὅτε ἐκ τοῦ Ξύλου.

Πάντας προσκυνοῦντας εὐλαβῶς
 ἐν τῷ Ταυγέτῳ εἰκόνα,
 Μήτηρ τοῦ Λόγου Θεοῦ,
 ἄγαν χαριτόβρυτον,
 ῥύου στενώσεων,
 ζοφερῶν περιστάσεων
 καὶ πάσης ἀνάγκης,
 θαυμαστὴ Γιάτρισσα,
 ἡ ἐποπτεύουσα
 ὕψους ἐξ εὐκλείας σου θείας
 Μάνης τοὺς πιστοὺς καὶ χορείας
 τῶν καταφευγόντων τῇ σῇ χάριτι.

Δέσποινα, πρόσδεξαι
 τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου
 καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς
 ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου
 εἰς σὲ ἀνατίθημι,
 Μήτηρ τοῦ Θεοῦ,
 φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Δίστιχον.

**Χρυσοστόμου καὶ Χριστοδούλου ἀκέστορ
 γενοῦ, Γιάτρισσα, Χαραλάμπης ψάλλει.**

Τ Ε Λ Ο Σ

Κ Α Ι Δ Ο Ξ Α

Τ Ω Μ Ο Ν Ω Α Λ Η Θ Ι Ν Ω Θ Ε Ω Η Μ Ω Ν

Ἄριθμ. Καταλ. Π 619/ 18

Ἡ προστάτις τῆς Μάνης, Παναγία ἡ Γιάτρισσα

Ἡ Παναγία μας εἶναι τῶν Χριστιανῶν ἡ προστάτις. Καὶ τοῦτο γιὰτι ὅλοι μας αἰσθανόμαστε ἀδύνατοι. Προστασία ζητάει τὸ κράτος ἀπὸ τὶς μεγάλες δυνάμεις, ἀλλὰ πολλὲς φορὲς γελιέται. Προστασία ζητάει ἡ οἰκογένεια ἀπὸ τὸ κράτος, ἀλλὰ πολλὲς φορὲς μάταια. Προστασία ζητοῦν οἱ πολῖτες ἀπὸ τοὺς νόμους, πὺ ὅμως πολλὲς φορὲς μεροληπτοῦν. Προστασία ζητάει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους του, ἀλλὰ ἀπογοητεύεται. Προστασία ζητάει αὐτὸς ἐπίσης ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, πὺ ὅμως ἀκολουθοῦν τὸν αἰώνιο νόμο τους ἀμίληκτα. Ποιὸς λοιπὸν μπορεῖ νὰ προστατεύσει ὅλους μας καὶ μάλιστα μὲ βεβαιότητα, μὲ σιγουριά; Ὅξὺ τὸ πρόβλημα τῆς προστασίας, ἀφοῦ ὅλοι μας κατὰ καιροὺς αἰσθανόμαστε ἀπροστάτευτοι. Ἀπροστάτευτοι ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ στὶς ἀρρώστιες μας, στοὺς σεισμούς, στοὺς κυκλῶνες, στοὺς κεραυνούς, στοὺς πειρασμούς τῆς ζωῆς. Κινδυνεύουμε σωματικὰ καὶ πνευματικὰ. Μοιάζουμε σὰν νὰ βρισκόμαστε στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ μετώπου, ὅπου οἱ σφαῖρες πέφτουν βροχὴ γύρω μας καὶ ἐμεῖς παραμένουμε ἀκάλυπτοι. Θέλουμε κάλυψη, θέλουμε προστασία, θέλουμε σκέπη. Αὐτὴ τὴν κάλυψη μᾶς τὴν προσφέρει ἡ Παναγία. Δίκαια λοιπὸν ὁ ὕμνογράφος τὴν ὀνομάζει «Προστασία τῶν Χριστιανῶν ἀκαταίσχυντον». Μᾶς προστατεύει ἀπὸ τὶς θλίψεις, μᾶς μετασηματίζει τὸν πόνο σὲ χαρὰ, μᾶς λυτρώνει ἀπὸ τοὺς πειρασμούς, μᾶς διασφαλίζει ἀπὸ τὰ αἰώνια βάσανα. Τὸ γνωρίζουμε αὐτὸ ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, γι' αὐτὸ καὶ τὴν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς σώσει: «Ἀντιλαβοῦ μου καὶ ῥῦσαι τῶν αἰωνίων βασάνων» τῆς λέμε. Μπορεῖ ἡ Παναγία μας νὰ μᾶς λυτρώσει. Ἔχει τὸν τρόπο της νὰ μᾶς ὀδηγήσει στὴ μετάνοια, νὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ἀνεβοῦμε τὴν κλίμακα τῶν ἀρετῶν καὶ νὰ φθάσουμε στὴν ἀπάθεια. Ἔχει τὴ δύναμη μὲ τὴ μητρικὴ της παρρησία νὰ κατευνάσει τὴν ὀργὴ τοῦ Υἱοῦ της καὶ Θεοῦ μας, ὥστε νὰ γίνεῖ ἴλεως καὶ νὰ ὑπερνικήσει τὸ ἔλεός Του τὴ δίκαιη Κρίση Του.

Ἀγαπητοί μου, σ' αὐτὸ τὸ ὄμορφο τοπίο, στὸ Μοναστήρι τῆς Παναγίας μας τῆς Γιάτρισσας, περιίπταται ἡ χάρη της. Σ' αὐτὸ τὸν εὐλογημένο τόπο, πὺ χαϊδεύει ἡ Μεσογειακὴ αὐρα καὶ περιφρουρεῖται ἀπὸ τὴν παρουσία τῆς Παναγίας μας, ἐρχόμαστε οἱ πιστοὶ νὰ λάβουμε τὴν εὐλογία της. Νὰ φύγουμε μὲ ἀναπαυμένη τὴ συνείδηση ὅτι ἡ Παναγία μας ἄκουσε τοὺς χτύπους τῶν καρδιῶν μας καὶ θὰ ἀνταποκριθεῖ στὰ δίκαια αἰτήματά μας.

X. M. M.

Τὸ σέμνωμα τοῦ Ταῦγέτου, Παναγία ἡ Γιάτρισσα

Ἡ Παναγία ἡ Γιάτρισσα εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα προσκυνήματα τῆς Μάνης καὶ ὁ θρόνος τῆς δεσπόζει πάνω στὶς ὑψηλές βουνοκορφές τοῦ Ταῦγέτου, στὴν περιοχὴ τῶν Βαρδουνοχωρίων, δίπλα στὸ ὄμορφο δάσος τῆς Βασιλικῆς καὶ στὸ τέρμα μιᾶς καταπληκτικῆς ὄρεινῆς διαδρομῆς.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Παναγίας τῆς Γιάτρισσας μοιάζει μὲ ἀετοφωλιὰ κτισμένη στὴν κορυφογραμμὴ τοῦ Ταῦγέτου, σὲ ὑψόμετρο 1040 μέτρων, στὰ σύνορα τῶν νομῶν Λακωνίας καὶ Μεσσηνίας. Ἐκκλησιαστικὰ ἀνήκει στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Μάνης, ἡ ὁποία ἔχει ἔδρα τὸ Γύθειο καὶ εἶναι ἀφιερωμένη στὸ Γενέσιο τῆς Παναγίας μας, ποὺ γιορτάζεται στὶς 8 Σεπτεμβρίου.

Τὸ ἱερότερο κειμήλιο τοῦ Μοναστηριοῦ τῆς «Γιάτρισσας» καὶ ὁ ἀνεκτίμητος θησαυρὸς του εἶναι ἡ χαριτόβρυτη εἰκόνα τῆς Παναγίας μας. Εἶναι μικρὴ σὲ μέγεθος καὶ ἀγιογραφημένη ἐπάνω σὲ σκληρὸ ξύλο ἀπὸ καστανιά. Εἰκονίζει τὴν ὡραία σκηνὴ τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου φαίνονται τὰ πρόσωπα τῶν Θεοπατόρων, Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, τῆς Παναγίας μας ὡς Βρέφους καὶ ἕξη γυναικῶν, δηλαδὴ τῶν ὑπηρετριῶν, τριῶν ποὺ σπεύδουν νὰ δώσουν φαγητὸ στὴ λεχῶ καὶ νὰ τὴν περιποιηθοῦν καὶ ριῶν ποὺ μεριμνοῦν διὰ τὸ ἀρτιγέννητο βρέφος.

Τὸ ἀσημένιο ὑποκάμισο τῆς πρώτης εἰκόνας ἔγινε τὸ 1863 μὲ δαπάνη τοῦ Ἡλία Παναγουλάκου ἀπὸ τὸ Γύθειο. Μὲ δωρεὰ του ἔγινε τὸ ἀσημένιο κάλυμμα τῆς εἰκόνας τῆς «Γιάτρισσας». Αὐτὸς εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ τὴν τρομερὴ, γιὰ τὴν ἐποχὴ του, ἀσθένεια τῆς φυματιώσεως, ἀσθένεια ποὺ ἐπανεμφανίζεται, δυστυχῶς, καὶ σήμερα μὲ τὴν ἀνεξέλεγκτη εἴσοδο στὴ χώρα μας πτωχῶν καὶ ἐμπεριστάτων λαθρομεταναστῶν. Κατέφυγε στοὺς τότε καλύτερους γιατροὺς τῆς Ἀθήνας, οἱ ὁποῖοι τοῦ συνέστησαν νὰ ἀναχωρήσει γιὰ τὴν Ἑλβετία. Ἡ χώρα αὐτὴ διέθετε τότε τοὺς πιὸ ἔμπειρους γιατροὺς, τὰ τελειότερα

Σανατόρια καὶ τὶς εὐνοϊκότερες κλιματολογικὲς συνθήκες γιὰ τοὺς φυματικούς. Αὐτός, ὅμως, δὲν συμμορφώθηκε μὲ τὶς ὑποδείξεις τους, ἀλλὰ μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴ μητέρα τοῦ ἱατροῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων μας, τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ, ἐπέστρεψε στὸ Γύθειο καὶ ἀνέβηκε στὴ «Γιάτρισσα», ὅπου παρέμεινε γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα προσευχόμενος.

Περνοῦσε τὶς ἡμέρες του μέσα στὴν καθαρὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ Ταυγέτου καὶ κυρίως στὸ πνευματικὸ περιβάλλον τοῦ Μοναστηριοῦ μὲ ἄμεση συντροφιὰ τὴν Παναγία μας. Μπροστὰ στὴν εἰκόνα της, κάτω ἀπὸ τὸ ἀπαλὸ φῶς τῶν καντηλιῶν, ἔψαλλε πρωὶ καὶ βράδυ καὶ ἀπέθετε κάθε του ἐλπίδα στὴ χάρις της λέγοντάς της:

«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου
εἰς σὲ ἀνατίθην,
Μῆτερ τοῦ Θεοῦ,
φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου».

Φλεγόμενος στὸ καμίνι τοῦ πυρετοῦ, αὐτοῦ ποὺ κατατρώει τοὺς ἀσθενεῖς καὶ μειώνει τοὺς σωματικὲς τους δυνάμεις, ἀπευθυνόταν μὲ θέρμη στὴν Παναγία μας ἀναγνωρίζοντάς τὴν «τῆς νόσου τοῦ ἱατροῦ» καὶ «μόνην καταφυγὴν» στὶς θλίψεις του.

Ἐδῶ στὸ Μοναστήρι ὁ γνήσιος οἰκέτης τῆς Παναγίας μας, ὁ Ἡλίας, ρουφοῦσε μὲ βουλμία τὸ ἄφθονο ὀξυγόνο τῆς πίστεως καὶ γέμιζε μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴ μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὰ στήθη του μὲ ἐλπίδα. Ἄντλοῦσε δύναμη ἀπὸ τὴ χάρις της, λὲς ἀπὸ πηγὴ ἱαμάτων, γιὰ νὰ νικήσει τὴν ἀσθένεια. Μοναδικὸ φάρμακο εἶχε τὴν τακτικὴ Θεία Κοινωνία, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Σωτῆρός μας Χριστοῦ, τὸ ὁποῖο ἔπαιρνε «εἰς ἴασιν ψυχῶν καὶ σωμάτων, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον». Ἔτσι, ἡ Γιάτρισσα κατὰ τὸ μέτρο τῆς πίστεώς του τοῦ χάρισε τὸ πολύτιμο καὶ πολυπόθητο ἀγαθό, τὴν υἰγεία.

Ὅταν ὁ Ἡλίας καὶ πάλι ἐπισκέφθηκε τοὺς γιατροὺς του στὴν Ἀθήνα, τὴν βρῆκαν θεραπευμένο ἀπὸ τὴ φυματίωση καὶ τὸν διαβεβαίωσαν ὅτι οὔτε τὸ παραμικρὸ ἴχνος τῆς νόσου δὲν ὑπῆρχε πάνω του καὶ τὴν ἴαση τὴν ἀπέδιδαν στὴ μετάβασή του στὴν Ἑλβετία, μὴ γνωρίζοντες ὅτι δὲν τοὺς εἶχε ἀκούσει, ἀλλὰ

είχε μεταβεί στην «Ελβετία του Ταϊγέτου», στην Παναγιά μας τή Γιάτρισσα. Μὲ χαρὰ τοὺς διηγῆθηκε τὴ θαυμαστὴ ἐπέμβαση τῆς Παναγίας καὶ τοὺς παρώτρυνε, ὅπως καὶ ἄλλους ἀσθενεῖς κατευθύνουν στὴ χάρη τῆς ἀντὶ τῆς Ἑλβετίας.

Θεραπευμένος ἔτσι ὁ Ἡλίας Παναγουλάκος ξαναγύρισε γεμάτος εὐγνωμοσύνη, κατ' ἀπομίμηση τοῦ εὐγνώμονος λεπροῦ Σαμαρείτη, στὸ Μοναστήρι τῆς «Γιάτρισσας», γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Παναγία μας. Μέσα στὸ ἴλαρὸ φῶς τοῦ ἔσπερινοῦ γονάτισε στὴ χάρη τῆς καὶ ψέλλισε τὸ τροπάριο τοῦ Μεγάλου Παρακλητικοῦ Κανόνος: «Τί σοι δῶρον προσάξω, τῆς εὐχαριστίας, ἀνθ' ὧνπερ ἀπήλαυσα», Γιάτρισσά μου Κεχαριτωμένη; Στὴ συνέχεια πῆρε τὴ θαυματουργή εἰκόνα τῆς καὶ τὴν πῆγε στὰ Κύθηρα, ὅπου μὲ εὐγνωμονοῦσα καρδιά τὴν ἐπένδυσε μὲ καθαρὸ ἀσῆμι γιὰ μνημόσυνό του αἰώνιο.

Τὸ ὄνομα «Γιάτρισσα» δόθηκε στὴν Παναγία μας γιὰ τὶς πολλὲς τῆς ἰάσεις στοὺς ἀσθενεῖς πρόσφυγες τῆς χάριτός τῆς. Δὲν τὴν ὀνόμασαν «Γιάτρισσα» τὰ Προεδρικὰ Διατάγματα, ἀλλὰ οἱ Χριστιανοὶ ποὺ κατέφυγαν στὴ χάρη τῆς καὶ ἐνοιώσαν τὴν ταχινὴ τῆς βοήθεια γιὰ τὴ θεραπεία τους.

Ὁ χρόνος ἰδρύσεως τοῦ Μοναστηριοῦ δὲν εἶναι ἱστορικὰ ἐξακριβωμένος. Εἶναι, ὅμως, σίγουρο, ὅτι στὰ προχριστιανικὰ χρόνια στὸ ἴδιο σημεῖο ὑπῆρχε ναὸς ἀφιερωμένος στὴ θεὰ Ἀθηνᾶ. Σύμφωνα μὲ τὸν ἄλλοτε ἡγούμενο π. Σωφρόνιο Σαραντόπουλο «ἔκειτο πρὸ Χριστοῦ μέγιστος Ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ὑπηρετούμενος ὑπὸ πολλῶν τότε ἱερέων», ἐνῶ σύμφωνα μὲ τὸ μακαριστὸ Μητροπολίτη Γυθείου καὶ Οἰτύλου, κυρὸ Σωτήριο, «τὴν τοποθεσία αὐτὴ τὴν εἶχαν διαλέξει στὴν ἀρχὴ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, γιὰ δική τους κατοικία. Βρισκόταν μακριὰ ἀπὸ τὶς θαλάσσιες ἀκτές, γιὰ τὸ φόβο τῶν πειρατῶν, καὶ κοντὰ στὰ δάση, γιὰ τὴ χρήση τῆς ξυλείας καὶ τὴν ἀνάπτυξη καὶ συντήρηση τῆς κτηνοτροφίας. Ἐκεῖ, λοιπόν, εἶχαν κτίσει μαζὶ μὲ τὶς κατοικίες τους καὶ τοὺς ἱεροὺς βωμοὺς τους.

Μὴ λησμονοῦμε ὅτι οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἐπεδίωκαν, μὲ κάθε τρόπο τὸ ψυχικὸ τους ἀνέβασμα. Αναζητοῦσαν τὸ Θεὸ κυρίως στὰ ψηλῶματα, γι' αὐτὸ καὶ εἶχαν ἐκλέξει γιὰ κατοικία

τῶν θεῶν τους τὶς κορυφές τοῦ Ὀλύμπου. Οἱ Χριστιανοὶ ἄλλωστε τὰ ἄνω ζητοῦν πάντοτε κατὰ τὴν προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «**Τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὐ ὁ Χριστὸς ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος**» (Κολοσ. γ' 1), καὶ τὴν ὑπόσχεση τοῦ Ἰησοῦ μας «Ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν» (Ἰωάν. ιβ' 32). Κάποια στιγμή, λοιπόν, σὲ αὐτὴ τὴ θέση χτίσθηκε Ναὸς ἀφιερωμένος στὴν Παναγία. Σύμφωνα μὲ τὸν π. Σωφρόνιο Σαραντόπουλο ἡ μετατροπὴ τοῦ Ναοῦ ἀπὸ παγανιστικὸ σὲ χριστιανικὸ συντελέσθηκε ἀρχικὰ τὸ 382. Στὸ σημεῖο μάλιστα αὐτὸ λέγεται ὅτι δὲν κτίσθηκε μόνο ἓνας Ναός, ἀλλὰ ὀλόκληρο μοναστηριακὸ συγκρότημα. Αὐτὴ ἡ παράδοση ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὴν ὀνομασίαν τῆς τοποθεσίας «Καλογερικά». Δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανο νὰ πέρασε ἀπὸ τὸ μέρος αὐτὸ καὶ ὁ Ὅσιος Νίκων, ὁ «Μετανοεῖτε», ὁ ὁποῖος γιὰ ἀρκετὸ χρόνο παρέμεινε στὴ Μάνη. Τὸ βέβαιον πάντως εἶναι ὅτι ὁ φλογερὸς αὐτὸς ἱεραπόστολος εἶχε κτίσει στὸν Ταῦγετο πολλοὺς Ναοὺς. Μία μάλιστα ἀπὸ τὶς πολλὰς πλευρὰς τοῦ Ταῦγету, ἐπάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ πὸν λέγεται Ἅγιος Νίκων (Πολιάνα), ὀνομάζεται καὶ σήμερον «Ἅγιος Νίκος». Σῶζεται μάλιστα ἡ παράδοση, ὅτι ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Νίκωνος βρίσκεται στὸ παλιὸ Μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία στὸ χωριὸ τῆς Λαγκάδας.

Ὁ Ναὸς τῆς Γιάτρισσας ἐρήμωσε γιὰ ἀρκετὰ χρόνια, λόγω πολέμων, ἐπιθέσεων πειρατῶν καὶ ἄλλων δυσχειμέρων καταστάσεων μέχρι καὶ τὸ 1632 περίπου, ὅταν ὁ Κυριακούλης Ἡλιαφέντης, ἀπὸ πλούσια οἰκογένεια τῆς Καστανίας, καὶ ἡ γυναῖκα του Μαρία, 56 ἐτῶν καὶ οἱ δύο σύμφωνα μὲ τὸν π. Σαραντόπουλο, ἀποφάσισαν νὰ μονάσουν, γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν κατακραυγὴ τοῦ κόσμου, ἀφοῦ ἦσαν ἀτεκνοὶ καὶ ἡ ἀτεκνία ἐκεῖνα τὰ χρόνια ἀποτελοῦσε ὄνειδος, ἰδίως γιὰ τὴ γυναῖκα, καὶ νὰ κτίσουν Μονὴ καὶ κελλιὰ στὰ ἐρεῖπια τοῦ ἀρχαίου Ναοῦ. Σύμφωνα μάλιστα μὲ τὸ θρύλλο ἡ Μαρία Ἡλιαφέντη ἔμεινε ἔγκυος τὴν ἀμέσως ἐπόμενη χρονιά ἀπὸ τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ Ναοῦ, ἐνῶ γέννησε καὶ δεῦτερον παιδί ἓνα χρόνο ἀργότερον. Ἀπὸ τότε μέχρι τὶς ἡμέρες μας ἡ Παναγία ἡ Γιάτρισσα εἶναι ἀπόλυτα συνδεδεμένη μὲ τὴν καθημερινὴν ζωὴ, ἀλλὰ καὶ τὴν

ἱστορία τῆς Βαρδούνιας καὶ συγκεντρώνει πλήθη προσκυνητῶν ὅλο τὸ χρόνο.

Σήμερα τὸ ἱστορικὸ Μοναστήρι τῆς Παναγίας τῆς Γιάτρισσας εἶναι ἀνδρικό καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μάνης κ. κ. Χρυσόστομος ἀνέθεσε τὴν ἐπάνδρωσή του στὸν ἐγνωσμένης πνευματικῆς ἀξίας, πολύπειρο Ἀρχιμανδρίτη π. Χριστόδουλο Κωνσταντόπουλο. Ἄς εὐχηθοῦμε ὅπως τὸ Μοναστήρι ἀνοίξει καινούρια πνευματικὴ σελίδα μὲ τὴν ποδηγεσία του στὴ διαχρονικὴ του ἱστορία, σελίδα γραμμένη μὲ ἀνεξίτηλα γράμματα πρὸς δόξαν Θεοῦ, τιμὴ τῆς Παναγίας μας, τῆς Γιάτρισσας, καὶ ὠφέλεια καὶ θεραπεία πολλῶν.

**Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσιας,
Μέγας Ὑμνογράφος τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας**

**Παναγία ἡ Γιάτρισσα,
ἡ ὀλέτεια τῶν ἐχθρῶν στὴ Μάχη τοῦ Πολυαράβου,**

τὸν Αὐγούστο τοῦ 1826

Ἡ προέλαση τοῦ Ἱμπραήμ στὴ Δυτικὴ Μάνη ἦταν στὰ σχέδια τῶν ἐπιχειρήσεων του. Αὐτὴ παρέμενε ἄθικτη ἀπὸ τὶς ἐχθρικές ὀρδές, ἀφοῦ ὅλοι γνώριζαν ὅτι ἦταν ἡ πολεμικώτερη ζώνη τῆς Πελοποννήσου. Ὁ ἴδιος μάλιστα ὁ Ἱμπραήμ εἶχε νοπὴ τραυματικὴ πείρα ἀπὸ τὴν ἀποτυχία του νὰ εἰσβάλει στὴ Βέργα.

Τὸ Πολισάραβο τῆς Μάνης ἔγινε τὸ πεδίο μεγάλης μάχης, ὅταν τὰ αἰγυπτιακὰ στρατεύματα πάτησαν μανιάτικο ἔδαφος, ποὺ δὲν σήκωνε ἐχθρικό βάρος. Οἱ Αἰγύπτιοι ὤρμησαν ἐναντίον τῶν θέσεων ποὺ κατεῖχαν οἱ Ἕλληνες. Πολεμοῦσαν μὲ μανία ἀντεκδικήσεως γιὰ τὶς πρόσφατες ἀπώλειές τους στὴ μάχη τῆς Μανιάκοβας καὶ τοῦ πύργου τοῦ Σταθάκη, ἀλλὰ καὶ φανατισμένοι ἀπὸ τὶς διαταγές τοῦ πασσᾶ, ποὺ ἤθελε τὴν ἐκδίωξη τῶν ἀντιπάλων του Μανιατῶν μέσα ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ ἐδάφη τους. Αὐτοί, ὅμως, τοποθετημένοι σὲ καίριες θέσεις, ποὺ δὲν μποροῦσαν εὐκόλα νὰ κτυπηθοῦν ἀπὸ τὰ βόλια τοῦ ἐχθροῦ θαυματουργήσαν. Δὲν ἦσαν μόνον ἐμπόλεμοι, ἀλλὰ καὶ ἀγωνιστὲς τῶν πατρικῶν τους βωμῶν καὶ ἐστιῶν, τὶς ὁποῖες ἐπ' οὐδενὶ ἤθελαν νὰ παραχωρήσουν στὰ στίφη τῶν ἀπίστων Ἀράβων. Καὶ δὲν πολεμοῦσαν μόνες οἱ Ἑλληνικὲς δυνάμεις, ἀλλὰ μὲ τὴ Θεία συνέργεια. Στὴν ἀρχὴ αὐτὲς ἀπωθοῦσαν τοὺς ἐχθροὺς σιγὰ σιγὰ καὶ ἔπειτα μὲ ὀρμητικὲς ἀντεπιθέσεις. Πρὸς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἀνέτρεψαν τὶς θέσεις τους καὶ τοὺς ἀνάγκασαν μὲ ἄτακτο τρόπο νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ πεδίο τῆς μάχης καὶ νὰ ὀπισθοχωρήσουν χωρὶς νὰ ἀκοῦν μήτε τὶς κραυγὲς μήτε τὰ μαστίγια τῶν ἀξιωματικῶν τους. Διακόσιοι Αἰγύπτιοι στρατιῶτες ἔπεσαν νεκροὶ καὶ πολλοὶ τραυματίσθηκαν στὴ μάχη αὐτῇ. Οἱ συλληφθέντες ἦσαν ἐλάχιστοι. Ἀπὸ τοὺς Μανιάτες φονεύθηκαν ἑννέα καὶ τραυματίσθηκαν λίγοι. Οἱ Αἰγύπτιοι ἠττημένοι ἀποχώρησαν στὸ Μαλεῦρι καὶ ὁ Ἱμπραήμ ποὺ εἶδε τὸ ἀξιόμαχο τῶν Μανιατῶν καὶ τὴν ἀποφασιστικότητά τους ἀποχώρησε συντετριμμένος.

Τὸ Πολιστάραβο ἔκτοτε οἱ ντόπιοι τὸ μετονόμασαν σὲ Πολυάραβο, γιὰ νὰ τοὺς θυμίζει τὴν ἐκεῖ συντριβὴ πολλῶν Ἀράβων καὶ ἔτσι ἡ μάχη ἔμεινε στὴν ἱστορία ὡς μάχη τοῦ Πολυαράβου.

Ἀξιοσημεῖωτο παραμένει τὸ γεγονός, ὅτι οἱ εὐλαβεῖς κάτοικοι τῆς Καστάνιας, κοντινοῦ χωριοῦ στὸ Μοναστήρι τῆς Γιάτρεισσας, ποὺ ἀπέχει μόνον μιὰν ὥρα ἀπὸ τὸ Πολυάραβο, εἶδαν τὴν Παναγία μας νὰ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ Μοναστήρι καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ὑπερκείμενη τῆς Καστάνιας κορυφογραμμὴ τοῦ Ταῦγέτου, νὰ κατευθύνεται πρὸς τὸ Πολυάραβο μὲ συνοδεία τοὺς δύο ἔφιππους στρατηλάτες Ἁγίους, τὸ

Γεώργιο καὶ τὸ Δημήτριο. Ὑστερα ἀπὸ μία ἢ δύο ὥρες ἀπὸ τὸ θαυμαστὸ αὐτὸ ὄραμα ἔμαθαν τὴν κατατρόπωση τοῦ Ἰμπραήμ ἀπὸ τὶς χριστιανικὰς μανιάτικες δυνάμεις. Ἡ Παναγία μας εἶχε ἐμψυχώσει τοὺς πολεμουμένους Ἕλληνας καὶ τοὺς εἶχε χαρίσει τὴ νίκη τρέποντας σὲ φυγὴ τοὺς ἀπίστους ἐχθρούς. Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ εἶχε ἀναδειχθεῖ ὀλέτεια τῶν ἐχθρῶν καὶ νικοποιὸς τῶν παιδιῶν της.

**Ἀπολυτίκιον τῆς Γιατρίσσης διὰ τὴν μάχην τοῦ Πολυαράβου.
Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.**

Παναγία Παρθένε, ἐχθρῶν ὀλέτεια,
ἐν μάχῃ Πολυαράβου
ἀπίστων τὴν στρατιὰν
ἐξολόθρευσας, Γιάτρισσα πανεύφημε,
καὶ τὰς χορείας μαχητῶν
ἐνεψύχωσας πιστῶν,
τῆς Μάνης φρουρὲ καὶ φύλαξ,
νικοποιὲ Θεοτόκε,
Ἑλλήνων σύμμαχε ἀήττητε.